CYNULLIAD CENEDLAETHOL CYMRU

ADRODDIAD GAN Y PWYLLGOR CYLLID

Adroddiad ar amcangyfrifon Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru o incwm a threuliau ar gyfer y flwyddyn sy'n gorffen ar 31 Mawrth 2010

Cefndir:

1. Mae Rheol Sefydlog 27 yn nodi'r hyn a ganlyn:

Yr Ombwdsmon

> *27.15 Rhaid i'r Ombwdsmon gyflwyno'r amcangyfrif o incwm a gwariant sy'n ofynnol o dan baragraff 15 o atodlen 1 i Ddeddf Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus (Cymru) 2005 i'r Pwyllgor Cyllid cyn gynted ag y bo'n ymarferol ond heb fod yn hwyrach na 1 Tachwedd ym mhob blwyddyn ariannol beth bynnag.*
>
> *27.16 Rhaid i'r Pwyllgor Cyllid ystyried yr amcangyfrif a'i osod gerbron y Cynulliad, heb fod yn hwyrach na 22 Tachwedd, gydag unrhyw ddiwygiadau sy'n briodol ym marn y Pwyllgor, ar ôl iddo ymgynghori â'r Ombwdsmon a chymryd i ystyriaeth unrhyw sylwadau a gyflwynwyd ganddo.*

2. Cyflwynodd Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru ei amcangyfrif o'r incwm a'r treuliau ar gyfer y flwyddyn sy'n gorffen ar 31 Mawrth 2010 i'r Pwyllgor Cyllid ar 8 Hydref 2008 (Atodiad A). Mae'r pwyllgor yn ddiolchgar iawn fod yr ombwdsmon, Peter Tyndall, wedi derbyn ei wahoddiad i drafod y gyllideb yn ei gyfarfod nesaf ar 16 Hydref.

Adroddiad

3. Trafododd y pwyllgor y cais am gyllideb adnoddau o £3.279 miliwn, sy'n cynrychioli cynnydd o 4.4% ar y gyllideb ar gyfer 2008-09 [Cyflwyniad Atodiad 1]. Nododd fod llwyth gwaith yr Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus wedi cynyddu 30% yn hanner cyntaf y flwyddyn gyfredol [Cyflwyniadau 3.1, 3.2], oedd yn llawer mwy na'r lefel a ragwelwyd pan ystyriwyd y gyllideb ar gyfer 2008-09. Dywedodd yr Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus wrth y pwyllgor [ROP 10] fod y nifer o achosion cymhleth wedi cynyddu'n sylweddol a bod y gwasanaeth o dan gryn bwysau [ROP 11]. Roedd hyn wedi arwain at ddirywiad sylweddol o ran cyrraedd y targedau ar gyfer ymdrin ag achosion [ROP 8, 9], lefelau uchel o oramser a'r angen am staff dros dro [ROP 12]. Erbyn hyn, nid oedd staff yr ombwdsmon yn gallu darparu'r lefel o wasanaeth y credai y dylai'r cyhoedd ei ddisgwyl.

4. Nododd yr Aelodau fod yr ombwdsmon yn wynebu cynnydd yn ei lwyth gwaith o ganlyniad i basio'r *Mesur Gwneud Iawn am Gamweddau'r GIG* [ROP 19]. Roeddent hefyd yn croesawu'r ffaith ei fod yn canolbwyntio ar sicrhau bod ei wasanaeth ar gael i bobl sydd yn y grwpiau mwyaf difreintiedig a'r rhai mwyaf agored i niwed yn y gymuned sydd yn fwyaf tebygol o fod angen help wrth wneud cwyn. [ROP 4].

5. Nododd y pwyllgor fod yr ombwdsmon yn gallu penodi mwy o staff tra ei fod, mewn termau real, yn rhewi'r costau nad ydynt yn ymwneud â staff, a oedd eisoes yn eithaf isel. [ROP 26].

Canlyniad

6. Cydnabu'r Pwyllgor Cyllid y cynnydd mewn llwyth gwaith sy'n wynebu Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru, a oedd yn uwch nag a ragwelwyd y flwyddyn cynt, ac a oedd yn debygol o barhau i gynyddu. Nododd yr angen i ymdrin ag achosion mewn llai o amser. Croesawodd y pwyllgor ymrwymiad yr ombwdsmon i'w gwneud yn haws i bobl yn y grwpiau mwyaf difreintiedig ac agored i niwed yn y gymuned ddefnyddio'r gwasanaeth.

7. Yn gyffredinol, penderfynodd y pwyllgor fod y gyllideb arfaethedig a gyflwynwyd ar gyfer y flwyddyn sy'n gorffen ar 31 Mawrth 2010 yn rhesymol a derbyniol a chytunodd i'w osod heb ei newid.

Angela Burns AC
Cadeirydd y Pwyllgor Cyllid

Cynulliad Cenedlaethol Cymru – Y Pwyllgor Cyllid – 16 Hydref 2008

Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru:
Amcangyfrifon am y Flwyddyn Ariannol 2009-10

1. Cyflwyno amcangyfrifon

1.1 Dyma'r ail amcangyfrif i gael ei gyflwyno fel sy'n ofynnol yn ôl paragraff 15 atodlen 1 Deddf OGCC fel y'i diwygiwyd gan Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006. Mae'n amlinellu'r adnoddau sydd eu hangen i gyflawni fy swyddogaethau statudol (heblaw am fy nghyflog, costau nawdd cymdeithasol a phensiwn, sy'n gost uniongyrchol ar Gronfa Gyfunol Cymru). Dyma'r amcangyfrif cyntaf i mi ei gyflwyno ers fy mhenodi fel Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru ar 21 Ebrill 2008 i olynu Mr Adam Peat, a oedd wedi sefydlu'r swyddfa. Hoffwn dalu teyrnged i'w waith, sydd wedi creu sylfaen gref ar gyfer datblygiadau pellach.

1.2 Wrth baratoi'r amcangyfrif hwn yr wyf wedi derbyn cyngor y Pwyllgor Archwilio o dan gadeiryddiaeth annibynnol Laurie Pavelin CBE FCA. Mae ganddo wybodaeth drylwyr a phrofiad helaeth o gyllid a chyfrifo yn y sector cyhoeddus ac mae hyn yn rhoi cryn sicrwydd i mi wrth gyflawni fy nghyfrifoldebau fel Swyddog Cyfrifyddu.

2. Nodau ac amcan

2.1 Fy niben fel Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru (OGCC) yw ymchwilio mewn ffordd annibynnol ac amhleidiol i gwynion a wnaethpwyd gan y cyhoedd ynghylch y ffordd y cawsant eu trin gan gorff cyhoeddus. Disgwyliaf i gyrff cyhoeddus drin pobl yn deg, yn ystyriol ac yn effeithlon. Os byddaf yn cadarnhau cwyn byddaf yn argymell ffordd o wneud iawn am unrhyw gamwedd. Mae gennyf rôl bwysig hefyd i ymchwilio i gwynion bod aelodau awdurdodau lleol wedi torri'r Cod Ymddygiad.

2.2 Fy nod yw darparu gwasanaeth Ombwdsmon o'r radd flaenaf i Gymru trwy:

(a) ymchwilio i gwynion mor drylwyr ag sydd ei angen ac mor gyflym â phosibl

(b) codi ymwybyddiaeth o'r gwasanaeth Ombwdsmon a'i gwneud yn rhwydd i ddefnyddwyr posibl ei ddefnyddio

(c) defnyddio'r gwersi a ddysgwyd yn ystod fy ymchwiliadau i hybu arferion da a llywodraethu da gan gyrff cyhoeddus

(d) sicrhau llywodraethu da a rheoli effeithiol yn fy swyddfa.

2.3 Yr wyf wedi amlinellu manylion isod yn erbyn y nodau uchod fel cost net OGCC gan gynnwys fy nghyflog a chostau cysylltiedig ac fel canrannau.

	Cost Net 2007-08	
	£'000	%
Ymchwilio i gwynion mor drylwyr ag sydd ei angen ac mor gyflym â phosibl	2,113	76.3
Codi ymwybyddiaeth o'r gwasanaeth Ombwdsmon a'i gwneud yn rhwydd i ddefnyddwyr posibl ei ddefnyddio	219	7.9
Defnyddio'r gwersi a ddysgwyd yn ystod fy ymchwiliadau i hybu arferion da a llywodraethu da gan gyrff cyhoeddus	290	10.5
Sicrhau llywodraethu da a rheoli effeithiol yn fy swyddfa	146	5.3
Costau gweithredu net	**2,768**	**100.0**

2.4 Yr wyf wedi gwneud sylwadau ar bob un o'r nodau hyn isod. Ceir manylion llawnach am gyflawniadau yn Adroddiad Blynyddol 2007/08.

(a) **Ymchwilio i gwynion**

- Fel Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru, fy mhrif rôl yw ymchwilio i gwynion a wnaethpwyd gan y cyhoedd sy'n teimlo eu bod wedi dioddef caledi neu anghyfiawnder o ganlyniad i gamweinyddu neu fethiant gwasanaeth gan gorff sy'n rhan o fy awdurdodaeth. Mae'r cyrff sy'n dod o fewn fy awdurdodaeth yn cynnwys llywodraeth leol (cynghorau sir/bwrdeistref sirol a chynghorau cymuned); y Gwasanaeth Iechyd Gwladol (gan gynnwys meddygon teulu a deintyddion); a Chynulliad Cenedlaethol Cymru ei hun (yn ymarferol, Llywodraeth Cynulliad Cymru) ynghyd â'r cyrff a noddir ganddo.

- Mae gennyf hefyd rôl i ymchwilio i gwynion bod aelodau awdurdodau lleol wedi torri'r Cod Ymddygiad).

(b) **Codi ymwybyddiaeth a hygyrchedd**

- Defnyddir gwasanaethau cyhoeddus gan nifer anghymesur o bobl sy'n perthyn i grwpiau agored i niwed a/neu rai sydd mewn perygl o gael eu hallgau. Yr wyf wedi ymrwymo i sicrhau bod ganddynt fynediad at wasanaeth di-dâl a diduedd sy'n rhoi ystyriaeth lawn i'w gofynion a bod fy ngwaith allgyrraedd yn cael ei dargedu at godi ymwybyddiaeth ymhlith pobl a fyddai heb lais fel arall. I gyflawni hynny, yr wyf yn ymdrechu i gydweithio'n agos gyda chyrff sy'n cynrychioli grwpiau allgaeedig a difreintiedig ac sy'n eiriol ar eu rhan.

- Yn ystod 2007-08 ychwanegwyd fersiynau Pwyleg a Somali o'r daflen **Sut i Gwyno am Gorff Cyhoeddus** at y rhai sydd ar gael eisoes mewn Arabeg, Bengali, Cantoneg ac Wrdw. Mae'r daflen ar gael ar fy ngwefan yn yr ieithoedd hyn a gellir ei darparu ar ffurf tâp neu CD

hefyd. Yn ystod y flwyddyn gwelwyd cynnydd yn y niferoedd sydd wedi ymweld â'r wefan ac yn y defnydd a wneir o'r ffurflen gwyno ar-lein. Yr wyf yn bwriadu gwneud hyn yn fwy hygyrch fyth yn ystod y flwyddyn nesaf.

- Cynhaliwyd digwyddiadau gyda:
  - Chadeiryddion / arweinwyr y cyrff cyhoeddus sydd o fewn fy awdurdodaeth;
  - Mudiadau gwirfoddol;
  - Aelodau a chlercod cynghorau cymuned;
  - Aelodau'r Cynulliad Cenedlaethol a'u staff ymchwil, a'r
  - cyfryngau

- Mae sylw yn y cyfryngau i adroddiadau sydd o fudd i'r cyhoedd wedi bod yn gyfrwng pwysig i godi ymwybyddiaeth ymhlith y cyhoedd. Mae rhai awdurdodau lleol wedi caniatáu i ni gynnwys atodiad am ddim yn eu cylchlythyrau cymunedol. Hefyd, trefnwyd cyflwyniadau gerbron amrywiaeth eang o fudiadau a grwpiau â diddordeb.

(c) **Dysgu gwersi, hyrwyddo arferion da**

- Yn 2007-08, cyhoeddodd fy swyddfa ddwy set o ganllawiau statudol ar **Egwyddorion Llywodraethu Da** ac **Egwyddorion Unioni Cam.** Mae'r ddau gyhoeddiad, ynghyd â'r **Canllawiau i Awdurdodau Lleol ar Ddelio â Chwynion** a gyhoeddwyd eisoes, ar gael ar fy ngwefan.

- Yn ystod y flwyddyn nesaf, yr wyf yn bwriadu cyhoeddi canllaw i aelodau awdurdodau lleol ar y Cod Ymddygiad newydd. Yr wyf hefyd yn bwriadu cyhoeddi crynodebau o achosion yr wyf wedi ymchwilio iddynt o ran cwynion a wnaethpwyd yn erbyn cyrff cyhoeddus.

- Yr wyf wedi datblygu cysylltiadau gyda rheoleiddwyr a chyrff sy'n darparu gwasanaethau i sicrhau y gallaf godi mwy o ymwybyddiaeth o'r gwersi a ddysgwyd yn sgil fy ymchwiliadau ac yn hybu gweithredoedd i wella gwasanaethau.

(a) **Llywodraethu a rheoli fy swyddfa**

- Yn ogystal â gwaith y Pwyllgor Archwilio y cyfeiriwyd ato eisoes, aethpwyd ati i baratoi cais ar gyfer y Safon Buddsoddwyr mewn Pobl yn ystod 2007-08. Hefyd, buddsoddwyd yn sylweddol mewn system rheoli gwybodaeth a fydd yn gweithio gyda'r system weinyddol sy'n delio â chwynion a dros amser bydd yn galluogi deddfwriaeth berthnasol, achosion cynsail a gwybodaeth perthnasol arall i gael eu hystyried wrth gynnal ymchwiliadau o fath penodol.

3. Darparu gwasanaethau

3.1 Yn dilyn tuedd y blynyddoedd diwethaf, mae'r galw am wasanaethau'r swyddfa'n parhau i gynyddu. Er bod 2006-07 wedi gweld cynnydd o 10% yn nifer yr achosion newydd o'i gymharu â 2005-06, y llynedd (2007-08) gwelwyd cynnydd o 10% pellach o'i gymharu â 2006-07. Nododd fy

rhagflaenydd, Adam Peat, yn ei gyflwyniad ei fod yn rhagweld llwyth achosion o 1,600 yn 2007/08 ac y byddai hynny'n codi i 1,700 yn 2008/09. Wrth nodi hynny, tynnodd sylw'r Pwyllgor Cyllid at y ffaith pe bai'r llwyth achosion gwirioneddol yn fwy na'r hyn a ragwelwyd y byddai'n rhaid gwneud cais am gyllid ychwanegol. Byddai'n rhaid gwneud hynny er mwyn galluogi'r gwasanaeth i achwynwyr barhau i gael ei ddarparu i safon dderbyniol.

3.2 Yr oedd union nifer yr achosion newydd a dderbyniwyd yn 2007-08 yn 1,650. Hefyd, yn ystod chwe mis cyntaf y flwyddyn ariannol gyfredol, gwelwyd cynnydd o 30% yn y llwyth achosion i gymharu â'r un cyfnod yn 2007-08. Ar sail y ffigur hwn, byddai hyn yn golygu llwyth achosion o 2,150 erbyn diwedd y flwyddyn ariannol – sy'n llawer uwch na'r 1,700 a ragwelwyd gan Adam Peat yn ei gyflwyniad i chi'r llynedd. Mae hyn yn rhoi pwysau anghynaliadwy ar staff fy swyddfa ac ni fydd modd parhau i ddarparu gwasanaeth ar yr un lefel â'r hyn a gyflawnwyd hyd yn hyn heb gynnydd yn nifer y staff. Mae mesurau i symleiddio prosesau, i ddefnyddio technoleg ac i reoli adnoddau'n well i gyd yn yr arfaeth neu wedi'i rhoi ar waith eisoes, ond ni fydd mesurau o'r fath yn unig yn ddigon i ymdopi â chynnydd o 30% yn y llwyth gwaith.

3.3 Credaf fod y cynnydd yn y llwyth gwaith yn deillio o fwy o ymwybyddiaeth o wasanaeth yr Ombwdsmon a mwy o barodrwydd ar ran defnyddwyr gwasanaeth i herio arferion gwael a methiannau mewn gwasanaethau. O gofio bod y duedd wedi bod ar i fyny'n gyson ers lansio'r swyddfa, nid oes gennyf amheuaeth na welir cynnydd pellach yn ystod y flwyddyn nesaf.

4. Rhagdybiaethau

4.1 Wrth baratoi'r amcangyfrifon hyn gwnaethpwyd y rhagdybiaethau canlynol:

(a) cyflog a chostau cysylltiedig gan gynnwys symudiadau cynyddrannol o 4%
(b) pensiynau 5% yn seiliedig ar y data RPI diweddaraf
(c) cynnydd o 3% mewn costau eraill.

Hyd yma ni wyddys pa bryd y cwblheir y setliad cyflog Llywodraeth Leol yn daladwy o Ebrill 2008.

5. Costau cyflogaeth

5.1 Mae hyn yn cynnwys costau cyflogau, cyfraniadau Yswiriant Gwladol y cyflogwr a chostau'r cynllun pensiwn.

5.2 **Staffio:**

(a) O ganlyniad i'r cynnydd yn y galw am y gwasanaeth yr wyf am wneud cais am arian ychwanegol i dalu am ddwy swydd. Yr wyf wedi amcangyfrif y bydd y llwyth gwaith cyfredol yn ei gwneud yn ofynnol i gael dau swyddog asesu pellach â ynghyd swyddog cymorth gweinyddol a fyddai'n gweithio i brosesu cwynion. Fodd bynnag, dymunaf benodi un swyddog asesu llawn amser ar gost blwyddyn

lawn o £35k yn ogystal ag un swyddog cymorth gweinyddol, a fydd hefyd yn fy ngalluogi i wella'r ddarpariaeth trwy gyfrwng y Gymraeg ar gost o £25k. Er mwyn ariannu'r llwyth gwaith ychwanegol yr wyf yn cynnwys swm ychwanegol o £10k o dan ffioedd proffesiynol i fy ngalluogi i ddefnyddio staff ar gontractau yn ôl y gofyn i ddelio â chyfnodau o gynnydd yn y llwyth gwaith. Mae gwasanaethau eraill tebyg wedi mabwysiadu'r model hwn yn llwyddiannus. Mae'r gost ychwanegol wedi'i chynnwys yn y gyllideb ffioedd proffesiynol. Yr wyf yn arbennig o awyddus i benodi ymchwiliwr cyswllt wedi'i leoli yn y Gogledd i wella'r gwasanaeth a gynigir yno ac i ddatblygu ymhellach y gwasanaeth a gynigir trwy gyfrwng y Gymraeg yn y swyddfa. Bydd hyn yn osgoi'r costau sefydlog sy'n gysylltiedig â chanolfan ychwanegol a bydd yn ysgafnhau'r pwysau ar elfen deithio a chynhaliaeth fy nghyllideb.

(b) Yr wyf hefyd yn bwriadu penodi archwilydd mewnol i wella trefn lywodraethu fy swyddfa ac i roi sicrwydd i mi yn fy rôl fel Swyddog Cyfrifyddu. Bydd y gost hon yn cael ei thalu o gyllidebau presennol.

(c) Yr wyf hefyd yn gobeithio cael cyllid ychwanegol i fy ngalluogi i gyflwyno rhai newidiadau i uwch reolwyr y swyddfa a fydd yn adlewyrchu rolau a chyfrifoldebau'n well. Nod hyn yw darparu cymorth i mi ar y lefelau uchaf a hefyd i roi strwythur graddio gwell i'r swyddfa trwy oresgyn y clystyru tyn gyda gwahaniaethu bychan rhwng lefelau rheoli. Amcangyfrifwyd y bydd costau newidiadau o'r fath yn £63.5k.

(d) Bu newid arall a grybwyllwyd yng nghyflwyniad y llynedd, sef cyflogi cyfieithydd rhan amser, yn anodd ei gyflawni. Yr oedd yn rhaid talu cost y gwaith hwn o gostau'r swyddfa a'r gyllideb gyfathrebu. Yr wyf felly wedi newid y ddarpariaeth heb unrhyw gost ychwanegol.

(e) Y strwythur cyfundrefnol arfaethedig gan gynnwys y swyddi ychwanegol yw:

Cyfarwyddwyr	2.0
Rheolwyr tîm	3.0
Timau ymchwilio	26.0
Cymorth ymchwilio	8.0
Cymorth gweithredol	2.0
Cymorth corfforaethol	4.2
Cyfanswm	45.2

5.3 **Trefniadau pensiwn -** Mae tri chynllun pensiwn yn weithredol a'r prif gynllun yw Prif Gynllun Pensiwn y Gwasanaeth Sifil (PCSPS). Mae effaith pob un o'r cynlluniau pensiwn hyn ar gyllid y Swyddfa'n wahanol iawn. Fodd bynnag, nid oes gennyf unrhyw reolaeth na dylanwad dros ddau o'r cynlluniau ond rhaid i mi geisio amcangyfrif y gost bosibl o flwyddyn i flwyddyn. Hefyd, nid yw manylion y gost ariannol yn hysbys tan ar ôl diwedd y flwyddyn ariannol. Y tri chynllun dan sylw yw:

(a) Prif Gynllun Pensiwn y Gwasanaeth Sifil - Mae costau pensiwn y cyflogwr yn seiliedig ar gyflog pensiynadwy ac mae'r cyfraniadau'n

cael eu pennu'n flynyddol o fewn amrediadau cyflog. Nid oes dim arall yn effeithio ar y cyfrifon terfynol. Oherwydd cyfraddau cyfrannu is dylid nodi bod y costau ar gyfer 2009-10 wedi gostwng £12k.

(b) Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol Caerdydd a'r Fro (LGPS) - OGCC yw corff cydnabyddedig y cynllun uchod o hyd gyda phedwar aelod gweithredol. Mae'n gynllun caeedig gan nad yw'n derbyn aelodau newydd. Y gyfradd gyfrannu gyfredol yw 21%. Mae'r newidiadau cyfredol i'r farchnad arian yn debygol o gael effaith andwyol ar asedau'r cynllun a thrwy hynny ar gyllid y swyddfa. Ni fydd goblygiadau hyn yn hysbys tan ar ôl diwedd y flwyddyn ariannol gyfredol a maent tu allan i'm rheolaeth i.

(c) Pensiynau ar gyfer cyn Ombwdsmyn – Mae fy swyddfa'n talu pensiynau cyn Ombwdsmyn Llywodraeth Leol Cymru'n uniongyrchol ac i unrhyw ddibynyddion sy'n fyw gyda hawliadau pensiwn dilys. Mae'n ofynnol talu taliad ariannol blynyddol y pensiynau hyn; amcangyfrifir bod hynny'n £75k y flwyddyn ar gyfer 2009-10. Mae'r pensiynau hyn yn codi o dan y Gorchmynion Cynyddu Pensiynau a'r codiadau yn y blynyddoedd diwethaf oedd:

Ebrill 2007	3.6%
Ebrill 2008	3.9%
Ebrill 2009	5.0% (cynnydd tebygol).

Unwaith eto, ni fydd y wybodaeth hon yn hysbys tan ddiwedd y flwyddyn ariannol a maent tu allan i'm rheolaeth i.

6. Adeiladau

6.1 Mae tymor prydles y swyddfa ym Mharc Bocam, Pencoed yn ymestyn dros gyfnod o ddeng mlynedd a daeth i rym ym mis Ionawr 2005. Yn ôl telerau'r brydles mae ymrwymiad i ail baentio'r adeilad yn ystod y bumed flwyddyn felly rhaid cynnwys y ddarpariaeth honno yn yr amcangyfrifon ar gyfer 2009-10. Mae hyn wedi'i gynnwys yn y cyfrifon adnoddau ond bydd angen yr arian yn 2009-10. Yn y flwyddyn honno hefyd bydd cynnydd yn y rhent sy'n deillio o'r adolygiad rhent 5 mlynedd. Amcangyfrifir y bydd y codiad yn 20% - sy'n rhoi cynnydd blynyddol o £36k, a bydd yr effaith yn 2009-10 yn £12k. Mae'r costau tanwydd yn cael eu talu'n uniongyrchol i'r landlord. Cyfrifwyd y bydd y cynnydd mewn costau tanwydd yn 20% sy'n golygu cynnydd o £4k y flwyddyn.

7. Ffioedd proffesiynol

7.1 Mae hyn yn cynnwys ariannu cymorth a chyngor allanol a ddarperir i'r swyddfa. Mae'n cynnwys costau cynghorwyr proffesiynol mewnol ac allanol sy'n rhoi cyngor ar achosion gwasanaeth iechyd. Darperir y gwasanaethau hyn o dan gytundeb lefel gwasanaeth gan yr Ombwdsmon Seneddol a Gwasanaeth Iechyd. Fel y nodwyd yng nghyflwyniad y llynedd mae'r rhain yn golygu mwy o dreth ar adnoddau'r swyddfa o flwyddyn i flwyddyn. Mae'r angen am wasanaethau o'r fath yn parhau i gael ei fonitro'n ofalus i sicrhau bod y dull mwyaf cost effeithiol yn cael ei fabwysiadu. Yr wyf o'r farn bod angen cynyddu'r ddarpariaeth yn y flwyddyn ariannol nesaf ac yr wyf wedi trosglwyddo arian o'r gyllideb ar gyfer costau swyddfa.

8. Cyfathrebu

8.1 Mae'r gyllideb hon wedi'i chadw ar yr un lefel. Mae ei heffaith ar hwyluso ymwybyddiaeth a gwella hygyrchedd i grwpiau ymylol ac agored i niwed i'w weld yn amlwg yn y galw am wasanaethau'r swyddfa. Mae modd cynyddu'r gweithgarwch hwn ymhellach.

9. Costau teithio a chynhaliaeth

9.1 Yr wyf wedi adolygu ffigurau'r flwyddyn gyfredol ac yr wyf o'r farn y dylai'r gyllideb sylfaenol barhau yn £55k. Yr wyf o'r farn ei bod yn bwysig bod ymchwilwyr yn cael eu hannog i ymweld ag achwynwyr gan fod hynny'n eu cynorthwyo i ddeall natur y gŵyn ac mae'n golygu gwasanaeth gwell i'r achwynwyr ac i'r cyrff sy'n dod o fewn ein hawdurdodaeth.

10. Hyfforddi a recriwtio

10.1 Mae'r swyddfa wedi cynnal rhaglen hyfforddi gynhwysfawr ac yr wyf yn credu bod hyn yn rhan hanfodol o'n gwaith i sicrhau ein bod yn darparu gwasanaeth o safon uchel. Mae hyn yn arbennig o wir wrth i achosion fynd yn fwy a mwy cymhleth ac wrth i'r sefyllfa ddeddfwriaethol newid yn rheolaidd. Hoffwn ehangu'r rhaglen hyfforddi ac yr wyf felly wedi cynyddu'r ddarpariaeth.

11. Costau'r swyddfa

11.1 Gan fod y Swyddfa bellach wedi'i hen sefydlu, mae lefel y costau o redeg y swyddfa'n sefydlog iawn erbyn hyn. Yr wyf yn cynnig felly bod yr amcangyfrif o £120k yn cael ei ostwng a'i fod yn cael ei wrthbwyso yn erbyn y cynnydd mewn cyflogau a ffioedd proffesiynol uwch.

12. Incwm

12.1 Mae hyn yn cynnwys llog y banc ac arian arall sy'n cael ei adennill. Nid yw'r swyddfa'n codi costau uniongyrchol am unrhyw un o'i wasanaethau.

13. Safonau cyfrifo rhyngwladol

13.1 Mae'r asesiad cychwynnol yn dangos bod yr effaith ar y swyddfa'n gyfyngedig iawn. Bydd angen caniatáu £20k ar gyfer gwyliau heb ei gymryd fel credydwr ond mae'n annhebygol iawn y bydd yn arwain at unrhyw adnodd ariannol gan y bydd unrhyw daliad yn cael ei wneud ar ôl terfynu yn unig ac mae'r costau hyn yn debygol o ddod o'r gyllideb gyflogau. Mae effaith lawn y gofynion pensiwn yn dal i gael eu gwerthuso ond ni ragwelir unrhyw newid ar hyn o bryd.

14. Casgliad

14.1 Mae'r galw am wasanaethau'r Ombwdsmon yn uwch yn awr nag erioed. Er mwyn darparu'r gwasanaethau hanfodol hyn i'r cyhoedd yng Nghymru, mae'n hanfodol bod digon o adnoddau ar gael i mi. Yr wyf wedi canfod bod yr adnodd net sy'n ofynnol i fy ngalluogi i gyflawni fy swyddogaethau yn 2009-10 yn £3,256,000. Ceir dadansoddiad o'r gyllideb hon, ynghyd â ffigurau ar gyfer blynyddoedd blaenorol yn Atodiad 1.

Peter Tyndall
Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru
Hydref 2008

****

Atodiad 1

Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru
Amcangyfrifon 2009-10

	Gwirioneddol 2007-08	Cyllideb 2008-09	Amcangyfrif 2009-10
	£'000	£'000	£'000
Cyflogau	1,352	1,413	1,612
Costau Nawdd Cymdeithasol	102	146	155
Costau pensiwn	379	367	380
	1,833	1926	2,147
Adeiladau	243	272	295
Systemau cyfrifiadurol a chefnogaeth	62	72	74
Costau swyddfa	89	172	120
Ffioedd proffesiynol	204	215	235
Cyfathrebu	90	95	95
Hyfforddi a recriwtio	69	82	89
Costau teithio a chynhaliaeth	28	55	55
Ffioedd archwilio	15	15	15
Dibrisiant	80	131	137
Cost cyfalaf	0	5	5
Cyfanswm costau gweinyddu	2,713	3,040	3,267
Incwm	-6	-8	-8
Cyfanswm refeniw	2,707	3,032	3,259
Gwariant cyfalaf	76	110	20
Cyllido diffyg yn y pensiwn	75		
CYFANSWM	2,858	3,142	3,279
Di-arian			
Dibrisiant a gwaredu asedau	-80	-131	-137
Cost cyfalaf	0	-5	-5
Symudiad dyledwyr / credydwyr	-133	42	70
Trefniadau pensiwn	-45		50
Symudiad darpariaethau	-3		-1
	-261	-94	-23
Gofyniad Arian Net	**2,597**	**3,048**	**3,256**